Nomerol sen 10 mynge. Byxii oronuudai proletaarnar, negedegtil.

Buriaad-Mongol ҮNEN

BK(b)P-iin Buriaad-Mongol Obkoomoi ba BMASSR-ei Verxoovno Soveedei Preziidiymei oorgan.

№ 241 (2578)
1938 onoi
OKTIAABRЬ
20
Çtveerg

15-daxi zilee garna
ULAAN-YDE goorod
BMASSR

Mynoederei noomirto

Yzeg bişeg medexegyiji usadxalga—oiriin şuxala zorilgo.

„Roodino" samolioodoi ekipaaz Xabaarovska jiree.

M. M. Bliymentaalь—Tamaarina nygşebe.

Partiiina azabaidal.

Unşagşadai bişegyyd.

Bygediiji bişeg medexe bolgoxiin tyloo temesexe.

Oktiaabriiin urda teexi sorevnovaani.

Gaazogeneraatorna avtomobiilь.

Tariaa soxilgiin pozoorno geegdeliiji usadxaxa.

Xitadai tusxai raioondo.

Soveed Sojuuz dotor.

Ekraan deere jyy xaraxabiibdi.

YZEG BIŞEG MEDEXEGYIJI USADXALGA—OIRIIN ŞUXALA ZORILGO

K(b) Paartiiin CK ba SSSR-Sovnarkoom bolbol yzeg bi- medexegyin usadxalgiiji on soo xysed dyyrgexe togtool gargahan baigaa. ene şuxaliin şuxala xy- neii bolbol Narkomproos ba guudai gegeerelei taha- dai gemeer gyisedxegdeegyi

yzeg bişeg medexegyiji dxaxa xeregte tusagaar an tabigdaxa johotoi baibaşji, oo xyrter xamagai hyyl- eelzeende tabigdahan bai-

yzeg bişeg medexegyiji dxaxa xydelmeride tyryy aza baigaa somonoi sovee- ba kolxoozuud, erxim şanar, likvedaatornuud, tarmeicyydei hain xydelme- bygedede zişee bolgon ulagdadaggyi baina.

K(b) Paartiiin Obkoom bol- yzeg bişeg medexegyiji dxaxa xydelmeriiin jabasa BMASSR ei Aradai ge- elei Narkoom nyx. Baaxa- doklaadiiji hajaşag sono- on baina. Nyxer Baaxano- doklaadiiji sonosood bai- a, BK(b) Paartiiin Obkoom ol respyyblike soo, yzeg g medexegyiji usadxaxa xy- meriiin jabasiiji xangaltagyi e temdeglexe zuuraa, yzeg g medexegyin usadxalgiiji onoi main negen xyrter ed dyyrgexe geze Narkomp- , niutagdaxi aradai gegee- oorganuudiiji ba partiiina nizaacanuudiiji ujalgalhan a.

Kanai respyybiike soo 1938 janvaariiin negende, g bişeg medexegyi 27655 ba baga bişegtei 32607 baigaa. Tereenhee, sen- briiin negen xyrter, yzeg g medexegyi 4130 xyn ba bişegtei 2683 xynyyd gdahan baina. Sentiaabrь nhee xoişo, yzeg bişeg dexegyi 10776 xyn ba baga gtei 8744 xyn huraza bai- lime bolxodoo, yzeg bi medexegyi ba baga me- nelieed olon tooto xy- huralsalda yşoo xabaa- lagdaagyi baina.

exiin xamta, mynoo yjede ulagdaza baigaa likveezei elmeriiji xangaltatai geze exiin argagyi, gadana, na- nai olonxi hurguulinuud aa yçeebnig ba huralsalai egselnyydeer jixe dutamag a.

axadaa iime bainab? Şalta- inь jyyn be? Yzeg bişeg dexegyiji usadxaxa xydelme- xaişa xeregeer xandaza, rdoxi steepeniiin xydelmeri toolodog jabadal yrgelzel- baina. Iime xandalgiiji za- aimgyisedkoomuud, selьso- yyd, kolxoozuudşji garga- Gadana, iime xandalgiiji komproosoiş zyghoo garga- uşar yzegdene. zunai yjede, Zagarain rai- soo yzeg bişegte hurgaxa elmeri tahaldaşahan baina, exi aimgyisedkoom xadaa xydelmeriiji bejehee zailuul- baixa jym. Baha, zarim so yyd V. Taalьca, N.-Ilьkiin- byriş xaixaralgyigoor xan- n baina.

yn, Kabaanska, Jaruuna, ar Şiber, Xiaagta, Biçyyr ba bişe aimaguudta yzeg bi şegte hurgaxa xydelmeri tonşji hulaar jabana. Ilangajaa tem- deglexe uşar jyyb gexede, Ulaan-Yde goorodto yzeg bi- şeg medexegyiji usadxaxa xy- delmeriiin jabasanь xangaltagyi baina. Gorodskoi soveed ba tereenei gegeerelei tahagai zygh- hoo xytelberi ygtedeggyi ba xydelmeri jabuulagdadaggyi dee- rehee bolno.

Yzeg bişeg medexegyi ba baga medegşedei yçoodiiji nariaar ba zyboor abxa jaba- dal xadaa ton xariuusalgatai xereg baina. Buruugaar yçood abhan deerehee, yzeg bişeg medexe bolhon xynyyd aad, zarimdaa yzeg bişeg medexe gyi geze ba medexegyi aad, medexe geze toologdoxo uşar- nuud yzegdedeg. Zişeelxede, Bargazanai aimag soo, yzeg bişeg medexegyi zonoinь too 1937 onoixihoo 1938 ondo olon bolhon baixa jym.

Manai respyyblike soo, yzeg bişeg medexegyiji usadxaxa xydelmeride ynexoor hain zişee xaruulhan bagşanar, likvidaa- tornuud, kylьtarmeicyyd, tyryy selьsoveedyyd ba kolxoozuud ygei geeşe gy? Jahala bii. Teed, tedenei xydelmeriiin oopediiji aimaguudai gegeerelei taha- guud bolbol bişedte zişee bol- goxiiji oroldodoggyi deere- heenь, jamarş hain likvedaa- tornuud, bagşanar, kylьtarmei- cyyd, temdeglegdedeggyi bai- na. Zişeelxede, Kabaanskiin raioonoi Şeerginsk selьsoveedei „Kraasna-Znaamia" (tyryyleg- şenь nyx. Kyrşyymov) ba „Kraasna-bojeec" (tyryyleg- şenь nyx. Jerofeejevski) kolxoozuud bolbol 1937 onoi hyyltee, yzeg bişeg medexegyiji xysed usad- xaza şadahan baina.

Uşar iimehee, yzeg bişeg medexegyin usadxalgiiji dyyrge- xe jabadalda, partiiina, kom- somoolьsko, soveed, profso- juuzna ba egee tyryyn, aradai ge- geerelei oorganuudai urda se- rьjoozno zorilgonuud tabig- dana. Ene geheer jyy xexe johotoib? Tus xydelmeriiji konkreetne plaanai johoor ja- buulxa, yzeg bişeg medexegyi ba baga medegşedei yçoodiiji nariaar, zyboor abxa, kylьtar- meicyydei yçoodiji şineer ab za, tedeniiji emxidxexe bolno. BK (b) Paartiiin aikoomuud ba aimgyisedkoomuud bolbol yzeg bişeg medexegyiji usadxaxa xy- delmeriiin jabasiiji sag yrgelze xytelberilxe, kontroolь xexe ujalgatai.

Eseste, kylьtyyrne-maassova xydelmeriiji yrgenoor jabuulxa xeregtei. Yzeg bişeg medexe- gyiji usadxaxa xydelmeride. komsomoolьsko ba profsojuuzna organizaacanuud jixexen yyr- getei. Likvedaatornuud, kylьt- armeicyyd ba selьsoveedyydei, kolxoozuudai xoorondo socia- liis sorevnovaaniiji yrgenoor delgeryylxe.

Yzeg bişeg medexegyiji usad- xaxa froont deere azallaza bai- han, erxim kylьtarmeicyyd, bag- şanar ba tyryy kolxoozuudiiji niutagai ba respyblikaanska xeblel-gazeedyydte yrgenoor tolilozo, tedenei oopeduudiiji yrgenoor delgeryylxe—egeel limenyyd zorilgo tabigdana.

„ROODINA" SAMOLIOODOI EKIPAAZ XABAAROVSKA JIREE

Xabaarovska, oktiaab- riiin 17. Goorodiiji naranai gerel tujaatuulan baina. Xaa- xaanagyi loozngonuud, olakaaduud, paarti ba pravi- telьstviin xytelberilegşedei portreedyyd, „Roodina" sa molioo loi ekipaaz nyxed Grizodyybova, Osipeenko ba Raskoovaagai portree- dyyd xaragdana.

Gojoogdon şimegdehen priistani deere, xyn zonuud dyyren. Tedener bolbol Amar myrenoor paroxoodoi jirexiiji adaglan xaraza bai- nad.

Genete uhan deere xojor kaaternuud xaragdaba. Te- reenei xoinohoo xojor ko- raablinuud garaba. Tedener priistanida dyteleze jabana. Tyryyşiinxinь genete godi- rood, erje teeşe jirebe. Te- reen deere Grizodyybova, Osipeenko ba Raskoovaagai tanil nuurnuud xaragdana. Tedeende „Uraa" xaşxaraan bolzo, nerjeme aplodismeent- nyyd bolno. Lioodçiconuud tedeenei urdahaa garnuudaa yrgene.

Koraabli deereş, erjedeş nyyzekiin abiaan. Lioodçi- conuud bolbol bykeed se- segyydiiji gartaa bariza, erje deere garaad, avtomobiilьde huuza, Svoboodo plooşçadь teeşe oşobod. Tende xadaa Xabaarovskiin a z a l ş a d bolbol geroiiçeske basaga- diiji ugtaxaa suglaranxai.

Raadioo bolbol paartiiin Daalьnavostooçno xizaarai komiteedei sekretaarь Soo- bolevoi ygiiji byxii SSSR soo taraan xanxinana.

—Bolьşeviigyydei paarti ba nyxer Staalin bolbol,— Soobolev xelene,— aguu jixe soveed gyrenei xeden miangaad, xeden arbaad ba zuugaad miangaad geroinuu diiji xymyyzyylee. Daalьna Vostoogoi azalşad bolbol soveed aradai erxim pat- rioduudtai uulzahan, ene uulzalgiiji xezeedeş martaxa- gyi baina.

Xojordaxin Ulaantugta aar- miiin bojeecyyd, kamandiir- nuud ba politxydelmerileg- şedei nerehee, aarmiiiji ko- maandalagşa komkoor nyxer Koonev bolbol „Roodina" samolioodoi geroiiçeske eki- paaziiji amarşalaba.

Udaanь „Roodina" samo- lioodoi ekipa z nyxed: Gri- zodyybova, Osipeenko ba Raskoova g e g ş e d yg nyydiiji xelebe.

Miitingede xabaadagşad bolbol nyxed Staali ba Voroşilovto bajarai bişeg elьgeebe.

* * *

Miitingiin hyyleer, lioodçiconuud bolbol amarxajaa oşobo.

* * *

Ene ydeşelen, „Roodina" samolioodoi ekipaazai Xa- baarovska jireh nde zoriuu- lagdahan, bajarai suglaan Ulaan Aarmiiin teaatrta bolxo.

Raadiootransliaaca

Vladivostoog, oktiaabriiin 17. M y n o o d r Vladivostoogoi azalşad bol- bol Grizodyybova, Osipeen- ko ba Raskoovaagai Xa- baarovska jirehende zoriuu- lagdahan miitingiin raadioo- transliaaciiji jixe honirxol- toigoor duulaba. Geroinuud— lioodçiconuudai ygenyydiiji duulaxaa xysehen zon yylicenyydeer dyyrenxei baigaa. (TASS).

Faşiis diktatuura baiguul- xiiji Gitler erine

Praaga, oktiaabriiin 16. Gadaada xeregyydei mi- niistr Xvalkoovski ysegelder Germaanihaa busaza jiree.

Xvalkoovski ba Gitle- xojoroi xoereldehen xelsee tuşaa todorxoi medexe jyym yşoo ygei. Zurnaliistnuudai kryygyydte xelsehenei jo hoor, Germaani bolbol Çe- xoslovaakiin urda xeder eriltenyydiiji xehen laina Eneeniiji bejelyylxe jaba- dal xadaa Çexoslovaakiij Germaaniiin xaxad kolooni bolgoxo gehen udxata baina. Myn „Bexi nacionaa- lьna praviitelьstviiji" bai- guulxa tuxai erilte xegdehen baina. Ene xadaa faşiis diktatuura baiguulxa gehen udxatai baina. (TASS).

Germaaniiin ezemde- hen raioonuudta

Praaga, oktiaabriiin 16. Olon istooçniguudhaa abta- han medeenyydei johoor, Ger maaniiin ezemdehen ba çeeşs- ke xyn zontoi raioonuudta xy deleenyyd exilehen baina Eneentei xamta, Sviinov (Xoito Moraavi) ba Moraavska Ostaa va xojoroi xoorondoxi xarilsaan zogsoogdohon baina. (TASS).

M. M. Bliymentaalь—Tamaarina nygşebe

Oktiaabriiin 16-da 17 çaas 5 minuutada, Moskvaagai Kremlioovsko bolьnicede, SSSR ei aradai artiistka - Mariija Mixailovna Bliymentaalь—Tamaarina nygşebe.

M. M. Bliymentaalь-Tamaarina bolbol najadaxi zildee, xyn- de ybeşoor ybeşelhenei eseste naha baraa.

Aradai artiistka

Bliymentaalь-Tamaarina bol- bol Peterbyyrgede, pomeeşçig Kaanşin gegşiin kontoorto alba xedeg Mixaiil Grigoorь- jeviç Kliimov gegşe tariaaşanai bylede, 1859 ondo tyrehen baina. 1880 ondo tere bolbol Aleksandriiska teaatrai artiist A. E. Bliymetaalь - Tamaarin gegşede xadamda garhan bai- gaa. Eneenhee xoişo, terenei azabaidalda şine yje exilee hen.

Bliymentaalь-Tamaarina bol- bol 1885 ondo Moskvaada dramatiiçeske kryzoogto xabaadalsadag bolhon bai gaa. Tere kryzoogto zaluuxan K. S. Stanislaavski, A. R. Ar- teem naadadag baigaa. Bliy mentaalь-Tamaarina xadaa na hanaigaa xaxadiiji Moskvaada artiistaar yngergehen baina.

Bliymentaalь Tamaarina bol- bol aguu jixe Oktiaabrьska socialiis revoliyyciin tyryyşiin ydernyydhoo xoişo, aktioorst viin erxim xynyydtei negen xamta, ooriingoo iskyysstviiji socialiis baiguulaltiin xeregte ygehen baina.

1925 ondo Mariija Mixailov- naada, RSFSR-ei gabijaata ar- tiistkiin nere zerge olgogdohon baigaa. 1928 ondo, tereende RSFSR-ei aradai artiistkiin nere zerge, 1936 ondo SSSR-ei aradai artiistkiin nere zerge olgogdo- hon baina. Oros teaatrai xygzel- tiin tula oroldohon Bliymentaalь - Tamaarinaagai ugaa jixe azalai tyloo, praviitelьstvo bolbol tereniiji Leeninei oorden ba Azalai Ulaan Tugai oordenuu- daar şagnahan baina.

Aradai artiistka bolbol sceene deerexi azaljabuulgada tabi ga- ran nahajaa ygehen baina. Bliymentaalь-Tamaarina bolbol taban zuu garan roolьnuudiiji naadaza, sceendexi yzegdelnyy- dei martagdaşagyi gallereiji bii bolg o hen.

Ene artiistka bolbol bejiin- gee elyyriin muu baigaaş haanь, niitiin xydelmeride aktiivna xabaadalsadag hen, BK (b) P-iin soçyystvejeşçenerei gryyppede oroo, 1934 ondo Mossoveedei depytaad bolgon hungagdahan baina. Soveedyy- dei Byxerosiiin 17 onso sjeez diin delegaad baigaa.

Soveed zriiteli xadaa ooriin- goo aradai dostoino basagan— gaixamşag xynei tuxai, erxim aktriis, aradai artiistka tuxai honoroor hanaza jabaxa.

(TASS)

Gyrenei akademiiçeske baga teaatr soo

Oktiaabriiin 17-18-nai yder- nyydte, SSSR-ei aradai artiistka Mariija Mixailovna Bliymen- taalь - Tamaarinaagai bejiiji Lee- ninei oordento, Gyrenei aka- demiiçeske baga teaatr soo ta- bigdahan baina.

Tereenei xyyrei xazuugaar, eldeb nahanai ba eldeb pro- feessiiin xynyyd, —artiistnyyd, myzekaantnuud, xydoozniguud, xydelmerişed, Ulaan Aarmiiin bojeecyyd ba komandiirnuud, albaxaagşad ba huragşad gara- ba.

Oktiaabriiin 18-nai yder 14 çaasta, xuursagainь dergede oşolgo xaagdaba. Xuursagainь dergede ylegşedei dunda, SSSR- ei aradai artiistnyyd Moskviin, Barsoova, Jaabloçkina, Kaçaa- lov, Nezdaanova, Kliimov, Sa- doovski, Riizova, Taraasova, Baga teaatrai xydelmerilegşed, nygşehen artiistiin tyrelxid ba tanilnuud baina

Traaurna suglaan deere, SSSR-ei aradai artiist Jaabloç- kina, raabisai CK-ai, mossovee- dei, Ulaan Aarmiiin tyloolegş- ed yge xelebe.

* * *

Oktiaabriiin 18 nai ydeşe, M. M. Bliymentaalь - Tamaari- naagai beje kremaacada ygte- be.

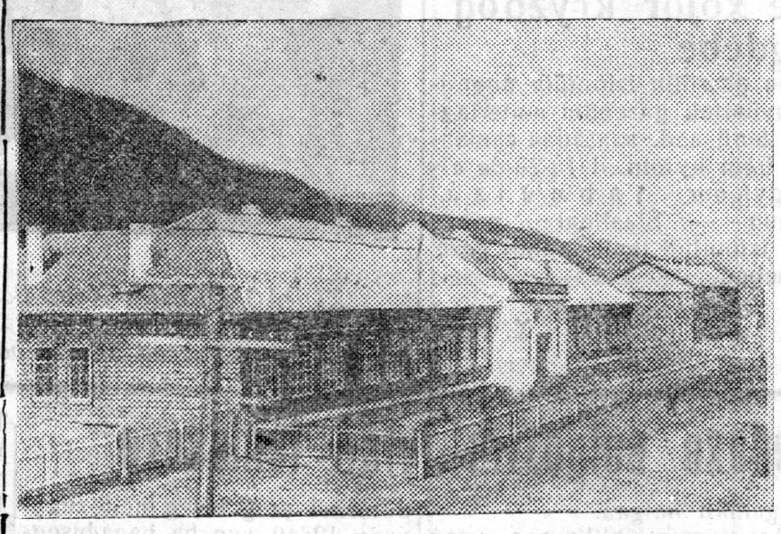

ZURAG DEERE: 1938—39 onoi huralsalai zilei exinde Viizne-Angaarskada barigdaza dyyrgegdehen, doloon zilei hurguuliiin ger. Çernoovoi foto

Reaakciin zam deere garaba

Praaga, oktiaabriiin 16. Ene onoi oktiaabriiin 14-de bolhon, çeeşske socialiistnuud ba çeeşske sociaal-demokraaduu- dai paartinuudai udaridaxii oor- ganuudai zasedaanida abtahan togtoomzonuud bolbol koaliiciin ede tomoxon domokratiiçeske paartinuudai xytelberide razb- rood bolhoniiji xaruulna.

Çeeşske socialiistnuudai Centraalьna komiteed bolbol Çexoslovaakiiin gadaada ba dotoodo poliitikiin bejee daanxai baixa, demokratiiçeske baiguul- iiji saxixa jabadalnuudiiji xa- raada abalgyi, yngerhen baina.

Zasedaani deere abtahan, aradta xandalga bolbol paartiiin xytelberilegşed xadaa byr- zyaazna-pomeeşçigyydei paar- iiin reaakcioonno kyyrsede zoxildoo geze xaruulna.

Paartiiin xytelberi dotor xe- den duradxalnuud bii; Liider- nyydeinь nege gryyppe xadaa paartiiin r e v o l i y c i o o n- no prograammiiji xaraza yze- xiiji ba xojordoxi internacio- naalai sostaavhaa garaxiiji du- radxana.

Nygoode gryyppenь xadaa byxii praviitelьstvenne paarti- nuudtai, egeel tyryyn, agraarna p a a r t i t a i „maksimaalьna sotryydniçestvo" xexiiji duradxana.

Gurbadaxi gryyppenь xadaa respyyblikiiji ba demokratiiçes- ke stroiji xamagaalaxa loozong doro, xydelmerişenei paartinuud ba profsojuuzna xydeloeji ne- gedxexiiji profsojuuzuudai çleengyydei maassiin baalaltaar duradxana.

Çeeşske katoliiguudai slo- vaacka organizaaca bolbol ooriingoo paartiiiji taraaza, klerikaalьna ba slovaacka paar- titai negedexe gehen togtool abhan baina. Çeeşske katoli- guudai Centraalьna oorgan bolbol faşiis Germaaniiin erilte- nyydei urda kapityliaaca xexiiji propagaandalana. Çeeşske kato- liiguudai Moraavidaxi oorgan „Obnoovo" bolbol kompaartiiiji taraaxiin erilte xeze baina.

(TASS).

Germaanska samolioouduud Çexoslovaacka xilenyydiiji ebdene

Praaga, oktiaabriiin 16. Germaanska vojeenne samo- lioouduud çexoslovaacka xile- nyydiiji ebdene gehen me- deenyyd yder byri orono. Xeden olon samolioouduud çexoslovaacka territoorido gynzegiigoor orohon baina. Hajaxan, 6 Germaanska bom- bordiroovşçiguud xiliiji al- xan orozo, Jaromeer (Ur- da Çeexi) goorod deegyyr niidehen baigaa. Germaans- ka vojeenne samolioouduu- dai Çexoslovaacka xiliiji al- xahan uşarnuud yder jirexe byri olon bolzo baina.

Ede niidelgenyydte pra- viitelьstviin zyghoo jamarşji proteestenyydiiji xenegyi.

(TASS).

Veengride bygedenii- tiin mobilizaaca

Praaga, oktiaabriiin 16. Çexoslovaacka-veengerske xile- nyyd deere, xeden daxin zeb- segte tulaldaanuud bolhon bai- na. Ysegelder hyni veengerske praviitelьstvo bolbol bygede- niitiin mobilizaaca jabuulxa tu- xai togtool gargaba ge- hen abiaan Praagada taraza baina.

(TASS).

„Ioosif Staalin" ledokool arktiiçeske reisee dyyrgebe

ktiaabriiin 16-nai yder asta, „Ioosif Staalin" kool bolbol Myyrman- poort deere jirebe. koolьno floodoi flaag tyryyşiingee arktii- e poxoodiiji dyyrgebe. dokool bolbol poliaar- tamaralgaa exilexiin a, aavgustiin 23-nai Leeningraadhaa gar- baina.

dokooloi reisee am- tai dyyrgexe jabada- 88 staxaanovcuudtai, komaandiin dryyzne kol- lektiiv xangaa.

Oordento Ieodoovo kapi- taan Vladiimir Ivaanoviç Voroonin bolbol syydniiji zoloodoxo deede masters- tvoogoo daxin xaruulaa.

Ledokool—flaagman bol- bol soveed teexnikiin xyse şadaliiji xaruulan, ooriin- goo ispetaaniiiji gaixam- şagaar bariaa.

(TASS).

PARTIIINA AŻABAIDAL

Soçyyvstvejeşçenyydtei sag yrgelże xydelmerilxe

„Paartida eeriingee preedannostiiiji xereg deere—yiledberi deere xaruulhan, zygeer, paartida oroxoor beledxeltei yşee boloodyi, paartida ton oiroxon, partiiina bişe, aktiviistnuudii i BK (b) Paartiiiji toiruulan emxidxexiin tula, exin partiiina organizaacanuudai dergede, partiiina oorganuudai byxii togtoomzonuudta medeltei baixa, BK (b). P-iin soçyyvstvejeşçenyydei gryyppe baiguulagdadag baina" (BK (b) P-iin ustaavhaa).

Ustaavai ene pyynkte bolbol manai paartiiin urgaltada ugaa jixe udxaşanartai baina. Bide bolbol manai Leeninske—Staalinska paartida ba socialiis exe orondoo eses xyrtereo preedanne xynyydhee, paartiiingaa zergiiji urguulxa bainabdi.

Staalinska tabanzilnyydei gaixamşag ilaltanuud bolbol azalşan aradai yiledberiin ba politiiçeske aktiivnostiiiji yzegdeegyi deere yrgehen baina. SSSR-ei, Sojuuzna ba avtonoomno respyyblikenyydei Verxoovno Soveedyydei hungaltanuud xadaa manai paartiiiji toiruulan, olon tooto şine aktiivuudiiji zagsaahan baina.

Manai Buriaad-Mongol partiiina organizaaca bolbol aradai daisadaar xegdehen vrediitelbstviin xoişolongiiji usadxan, partiiina - organizacioonno ba partiiina-politiiçeske xydelmerieo şinedxen tabiza baina. Partorganizaacanuud xadaa maassatai xolboogoo bexizyylene, xydeegei partorganizaacanuudai xydelmeriiji şinedxeze ba haizaruulza baina.

Buriaad-Mongol Oblastnoi XII partkonfereencehee xoişo respyyblike dotor, BK (b) P-iin zergede 1022 xyn abtahan, 47 şine partiiina organizaacanuud emxidxegdehen baina. Myn 329 xyn soçyyvstvejeşçede abtaa. Ede too jyy xarakterizovaalnab gexede, xamagai tyryyn, partiiina xydelmeriiin deeşeleliiji xaruulna geze temdeglemeer baina.

Gebeş, zarim partiiina organizaacanuud ba tedenei xytelberilegşed bolbol paartiiin urgaltiin asuudalda politiiçeske udxaşanar olgodoggyi, xarin ene şuxala xeregiiji oçerioodnostido tabidag uşarnuud yzegdene.

Enenei şaltagaan xaanha garnab gexede, edener bolbol nyxer Staalinai iigeze zaahiiji martana:— „partiiina xynyyd bolbol ogtorgoihoo unadaggyi jym geze martaza bolxogyi. Partiiina xynyyd xadaa eehedee xezee negete, partiiina bişenyyd baigaa geze hanaxa xeregtei Ene bolbol myneeder partiiina bişe baihan aad, yglеeder partiiina bolxo baina..."

Ulaan-Yde goorodoi centraalbna raikoomiiji zişee bolgon abza yzeje. Ene raikoom xadaa zişeete hainaar xydelmerilxe byrin ysloovitoi baigaa, zygeer, xereg deeree tiime bişe, uşaranb, sentiaabriiin exieer miil 80 garan soçyyvstvejeşçetei baigaa. Iime uşar Biçyyrei ba bişe bişe aimaguudta bii. Paartida abalga bolbol Biçyyrei aimagta jixenxidee 4-dexi kategoorioor abtadagiinb ende temdeglengyi garamaar bişe, Bide xadaa albaxaagşadai erximyydiiji paartida abxa johotoibdi, zygeer, yiledberi deere xydelmerilze baigaa tyryy xynyydiiji kolxoozno pooliiin staxaanovcuudiiji martaxa johogyibdi.

—BK(b)P-iin istooriiji şudalxa kryzoogoi zaniaati bolbol xytelberilegşiin gemeer tahaldadag baigaa. Partiiina neemel suglaanuudta soçyyvstvejeşçener ton yseen bailsanad. Neemel suglaan bolxonb geze soçyyvstvejeşçenyydte sonosxood, xarin tedeneigee jirexedenb, suglaamnai xaamalaar bolxonb, busaxa boloo geeşet gedeg uşarnuud bii, geze—soçyyvstvejeşçe nyxer Jemelbjaanov (Stroitreest) xadaa soçyyvstvejeşçenyydei soveşçaani deere medyylhen baina.

Mnogopromsojuuzda, ene xydelmeri byril hula baihan baina. Ende, zarim soçyyvstvejeşçeneriinb byxeli zil soo, partiiina suglaanda miil nege daxin xabaadahan ba tedenerei dunda politiihuralsal geze ogto emxidxegdeegyi baihanb elirehen baina.

Tende, soçyyvstvejeşçenyydei gryyppe emxidxexe ba tedenerte bolbşeviizmiiji şudaluulxa jabadal erxilegdeegyi baihan bolno. Soçyyvstvejeşçenyydei dunda jabuulagdaxa politiiçeske xydelmeri bolbol tedenerte bolbşeviig ideinostiiiji ba revoliycioonno heremze xymyyzyylxe johotoi. Tedeneriiji niitiin praktiiçeske xydelmeride zorimgoigoor xanduulxa ba partorganizaaciin daalgabari dyyrgexe jabadaldanb tuhalxa şuxala. Soçyyvstvejeşçenerei soveşçaani sag yrgelże tataza, tedeniiji paarti ba praviitelbstviin togtoomzonuudtai tanilsuulza baixa şuxala.

Paartiiin istoori yzexe xojor kryzoog emxidxegdebe

Xoriiin aimagai dunda hurguuliiin hurgagşadai pedkollektiivei dergede, paartiiin istoori yzexe xojor şine kryzoog emxidxegdebe.

Negedexi kryzoogiinb nyxer Jangotoov, xojordoxi kryzoogiinb nyxer Ylbzetyyjev xytelberilne. Oktiaabriiin 5-nai yder, tyryyşiinb zaniaati boloo. Ene zaniaati deere kryzoogoixid, xadaa paartiiin istooriin negedxi bylegtei, gazeedei materiaalaar tanilsaad, saaşadaa zaniaatiaa hara byriiin 1-15-25-da aldadgyigeer jabuulza, Leenin — Staalinai paartiiin istooritoi tanilsaxabdi geze xelsebed.

X. N.

BLKZS-ai XX zilei oido

Buriaad-Mongol kommuniis xydee azalai hurguuliiiji dyyrgeze garxaa baihan stydeentnyyd bolbol ene onoi aavgustiin 15-haa oktiaabrb negen xyrter, azaxiin praaktikiiji Muxar-Şiberei, Xonxoloin MTS-iin kolxoozuudta yngergeze, socialiis xydee azaxiin emxidxelei teexniketei tanilsahan baina.

Mynee tede stydeentnyyd —komsomoolbcuud bolbol huralsalaa exilxedee, gryyppeeree ba individyaalbnaar socialiis sorevnovaani xeze, „otliiçno" ba „hain" gehen segnelte abxa ujalganuudiiji abza, Leeninske —Staalinska komsomooloi XX zilde beleg bolgon ygexiin tylee temeseze bainad.

I. XAMAGAANOV.

* * *

Xoriiin aimagai komsomoolbcuud bolbol komsomooloi XX ziliiji xysed beledxelteigeer ugtaxiin tula, beledxelei xydelmeri jabuulza exilhen baigaa. Mynee yjede zarim komsomoolbcuud bolbol abhan ujalganuudaa amzaltatai dyyrgeze baina. Nyxed B. Nanzaatova ba S. Bazaarova gegşed kolxoozniguudaigaa dunda maassova xydelmeriiiji hainaar jabuulna.

Gebeş, Çisaaniin somonoi, Kaganooviçiin neremzete kolxoozoi ba Anaagai somonoi „Ulaan Odon" kolxoozuudai dergedexi komsomoolbsko organizaacanuud bolbol poliithuralsalaa plaanai johoor jabuuldaggyi ba komsomoolbsko xytelberilxii oorganuudai hungaltada ba komsomooloi XX zilei oido jamarş beledxelei xydelmeri jabuulaadyi baina.

DAM. ŻAM.

Soveedyydei xydelmeride azalşan maassiiji yrgeneer xabaaduulxa

Ylbdergiin somon bolbol Jaruuniin aimagai tomoxon somonuudai negeniinb bolno. Ene somondo 5 kolxooz ba 8 bagşanartai 5 hurguulinuud bii. Ede byxii xysiiji zybeer emxidxeze xydelmerilyylee haa, ton jixe xysen baina.

Gebeş, tus somonoi soveed xadaa tede olon aktiviistnuudiiji ba kolxoozniguudiiji soveedei xydelmeride xabaaduulza şadanagyi.

Uşaranb, somsoveed soo oroxodo, xeden olon seekciin xytelberilegşedei ba çleengyydei spiisegyyd xanaar niaalgatai baidag bolboşji, seekcenyydeinb xehen xydelmeri geze oroidoo baixagyi.

Iimede, soveedyydei maassova xydelmeride azalşan maassiiji oloor xabaaduulxa priincepiiji bejelyylxe şuxala.

YDYYJEV.

Emxitei kolxooz

Zakaaminai aimagai, Ylegşenei somonoi, Kaliininai neremzete kolxooz (tyryylegşenb C. Oçiirov) bolbol ene zilei bajalig urgasa xuriaalgiiji hainaar jabuulza baina.

Zişeelxede, tariaa xadalga, ujalgiiji yni dyyrgehen ba ene zilde 23857 buxal tariaa xuriaaza, tereneigee zeelgiiji oktiaabriiin 7-oi yder xysed dyyrgehen baina. Myn, tus kolxooz xadaa ene zilde gyrende 55 ceentner tariaa tuşaalgiin plaantai aad, terenee oktiaabriiin 10-da dyyrgebe.

Mynee yjede, tus kolxooz xadaa tariaa soxilgiingoo xydelmeride orozo, erşemteigeer jabuulza baina. Soxilgiingoo plaaniiji 25 proceent dyyrgee.

Kolxoozoi tyryylegşe nyxer Oçiirov bolbol kolxoozniguudai azalai emxidxeliiji hainaar tabihan, xydelmeriingee xysiiji zybeer xubaarilahan baina. Eneen deerehee, tus kolxoozoi xuriaalgiin xydelmerinyyd amzaltaigaar jabuulagdaza baihan ba myn malai ybelzelgede beledxel, zootexniiçeske barilganuudai jabasa hain baina.

B. Garmiin.

ZURAG DEERE: Xoito-Baigalai aikoomoi propagandiist Tiima Şaangin bolbol „2-doxi tabanzil" kolxoozoi kolxoozniguudta şine gazeed unşaza baina. *Çernoovoi foto.*

UNŞAGŞADAI BIŞEGYYD

Likbeezei xydelmeriiiji huladxaxagyi

Zede. Borjoogoi somonoi, Kaganooviçiin neremzete kolxoozdo yzeg bişeg medexegyi ba baga medegşed bolbol olon baixa jym. Tiigeed, tedenei dunda yzeg bişegte hurgaxa xydelmeri emxidxegdenegyi. Kolxoozoinb ceentr ba brigada byride emxidxeze bolxo baibaş, tus somonoi izbaanyx. Zambalai gegşe oroldogo garganagyi.

Suranz

Izvaaçanuudta tuhalaxa xeregtei

Oloniite kolxoozniguudai dunda kylbtyyrne-maassova ba likbeezei xydelmeriiiji emxidxelgede izbaaçiin yyrge ton jixe baina. Gebeş, ene şuxaliin şuxala ba xariuusalgatai ujalgajaa zarim izbaaçanuud oilgodoggyi gexe gy, gyisedxedeggyi baina.

Zişeelxede, Nojoxonoi somonoi izbaaç nyxer Cediipova S. bolbol eeriingee ujalgata xydelmeriiiji jabuuldaggyi, xarin ene tere xydelmeri xehen xebertei bolood le baidag. Eeriingee ene xyndete ba xariuusgata xydelmeriiiji hainaar jbuulxiin tula, niutagaigaa başanar, komsomoolbcuud, likdaatornuud ba somon soaktiviistnuudaa xabaaduulaeeree oroldolgo gargaza xydmerilee haanb, kylbtyyrne-maasova xydelmeriiiji hainaar bibiza şadaxa baina.

Ş. B. S.

Klyybte tariaagaa xenxei

Xori. Çisaaniin somonoi „Ulaan Bulag" kolxooz (tyryylegşenb nyxer Xeesein) bolbol kylbtyyrne xydelmeriiiji hainaar emxidxen jabuulxiin orondo, klyybee sklaad bolgozo, dotoronb tariaagaa xeed baina.

Tiigeed, ene kolxoozoinb klyybiiji erxilegşe Cebegei gegşe 1938 onoi garhanhaa xoişo klyybee xaagaad, jyyş jabuulaagyi baigaa, teed mynee klyybtenb tariaan xegdehen, riş hain şaltag bolood bai

Tereenhee gadana, temdegleuşar jyyb gexede, myn somonoi, „Ulaan-Tariaas kolxooz (tyryylegşenb Mosrov A.) ba Kaganooviçiin remzete kolxooz (tyryylegşe Tyçiinov) bolbol kylbtyyxydelmeriiin talaar xozomdo jabana.

D. C.

Zişee abamaar brigaada

Kolxoozniguud xadaa gazeed zurnaalnuudiiji ulam oloor zaxiza unşadag bolzo baina. Zişeelxede, Sagaan Çuluutain somonoi (M-Şiber), Staalinai neremzete kolxoozoi xojordoxi brigaadiinxid bygedeeree „B. M. Ynen" gazeediiji zaxiza, jixe honirxoltoigoor unşadag boloo. Ene brigaadiinxid bolbol gazee jirexeteinb adali, ulasxooron Soveed Sojuuz soo ba respyyblike soo bolzo ba byxii honinuudiiji unşaxaha dana, eehediingee kylbtyyxemzeeji deeşelyylne.

B. Cere

Muusa xydelmerildeg selbpoo

Ulaan-Yde goorodoi, priigorodno raioonoi Sajantiin selbpoo bolbol 2 selbsoveediiji daaza abanxai. Ene selbpoogoi tyryylegşeer nyx. Izmailov xydelmerildeg. Xydelmeriiinb xaraza yzebel, ton muugaar tabigdanxai. Yder byxende xereglegdexe tovaarnuudaar mynee xyrter dutamag xangadag ba zarimandaa tereniiji tahalduulxaşji jabadal yzegdene.

Zişeelxede, tus selbpoogoi №6 magaziin bolbol 7 xonogoi torşo soo dabahanai xudaldaa xeegyi baina. Eneen deereheenb, tus magaziinhaa ed tovaar abagşad—pokypaatelbnuud xadaa dabaha ygiidehen baixa jym. Tereşelen, myn selbpoogoi xabaatai №1 magaziin bolbol nelieed udaan sag soo saaxar ygei baigaa.

Burkopsojuuzai sklaaduudta, dabahan, saaxar ba bişe bişe şuxala tovaarnuud ton elbeg baidagşji haanb, tere selbpoogoi sklaadta baidaggyi. Jyynde iimeb? Nyx. Izmailovoi muusa xydelmerildeg ba azalşan xeregseliiji xangaxiin tula, y sexe xydelmerildeggyi reheenb bolno.

Gadana, paişaguudai u otçoodoo xexe kampaani daa oroidooş jabuulagdana Tereşelen, tariaa xudaldan ab xadaa exileegyi baixahaa dana, kolxoozuud ba kolxoniguudtai doogovor xexe, riaa xudaldan abalga tuxai tacioonno ba maassova xydmeri g. m. xemzeejabuunuud oroidooş jabuulagdagyi baina.

Tereenhee gadana, ta xudaldan abalgada beledxe ba tereeniiji haitar taxa jabadal ton muusa bigdanxai. Zişeelxede, skduudiiji beledxexe, tereesanitaarna talaar erxim bolxo, galai ajuuliiji zaisuu inventaarb bii bolgoxo g. ton serbjoozno xydelmerin oirooş xyrteegyi baina.

Eeriin

Bygediiji bişeg medexe bolgoxiin tylee temesexe

Paarti ba soveed praviitelbstva bolbol aradai gegeerelei tuxai sag yrgelże anxaralaa tabidag baina.

BK(b) Paartiiin Centraalbna Komiteed bolbol 1937 onoi dekaabriiin 6-nai yder, byxii hungagşadta xandalga soogoo: „xaanta Rrossii bolbol xaranxii ba bydyylig baigaa. Xyn zonoinb diilenxinb yzeg bişeg medexegyi baigaa. Soveed orondo bygedeniiiin ujalgata huralsal bejelyylegdeed, manai hurguulinuudta guşan millioon yxixybyyd huralsaza baina. Byxii graazdanguudai huralsaxa erxe tuilagdahan ba manai Konstituucada bişegdehen baina. Oron dotorxi xyn zonoi yzegbişeg medexenb 90 proceentehee deeşe bolbo. Oron dotor oiriin sagta, yzeg bişeg medegyi negeş grazdaniin baixagyi"—geze bişehen baina.

BK(b) Paartiiin CK bolbol oron dotor, yzeg bişeg medexegyin usadxalgiiji tyrgeneer dyyrgexe tuxaida yşee daxin şuxalaşalan zaahan baina.

1938 onoi janvaariiin 16-da, BK(b) Paartiiin CK ba Sovnarkoom bolbol yzeg bişeg medexegyin xysed usadxalgiiji emxidxelgede byxii partiiina, komsomoolbsko, soveed, profsojuuzne organizaacanuudiiji ujalgalhan baigaa.

Manai respyyblike soo, yzeg bişeg medexegyi ba baga medegşediiji hurgaxa xydelmeri xerzerge jabanab? Egee tyryyn, BMASSR-ei Narkomproos ba niutaguuddaxi gegeerelei oorganuud, raioonuudai partiiina, komsomoolbsko, soveed ba profsojuuzna organizaacanuud bolbol yzeg bişeg medexegyiji usadxaxa tuxaida paarti ba praviitelbstviin togtoomziiji praktiiçeske xereg deere xangaltagyigeer bejelyylze baina.

Ynen dee, yzeg bişegte hurgaxa xydelmeride johotoi anxaral tabidaggyi, ene xydelmeri deere bolhon vrediitelbstviin xoişolonguud xysed usadxagdaagyi baina.

1938 onoi janvaariiin negenei yçoodei johoor, manai respyyblike soo huralsalda xabaaduulagdaxa johotoi, yzeg bişeg medexegyi 276 5 xyn ba baga bişegtei 32607 xyn baigaa. Sentiaabriiin negenei medeegeer, respyyblike soo, yzeg bişeg medexegyi 10776 xyn ba baga medegşed 8784 xyn huraza baina. 1938 onoi janvaariiin negenhee sentiaabriiin nege xyrter, yzeg bişeg medexegyi 4130 xyn ba baga medegşed 2682 xyniiji hurgaza gargagdahan baina. Eneenei johoor bolxodoo, respyyblike dotornai yzeg bişeg medexegyi yşee 12749 xyn ba baga bişegtei 11764 xyn huralsalda xabaaduulagdaagyi bolno.

Iime olon tooto yzeg bişeg medexegyişyyd ba baga medegşed xadaa huralsalda xabaaduulagdaagyin şaltagaaniinb jyyb gexede, egee tyryyn, Narkomproosoi xydelmerilegşed ba tereenei nahatanai hurguulinuudai ypravleeniin muusa xydelmerilhen deerehee bolno.

Ene ypravleenide, hyylei yder xyrter, yzeg bişeg medexegyi ba baga medegşediiji hurgaxa xydelmeride operatiivna xytelberi ygexiin orondo, yzeg bişeg medexegyişyyd ba baga medegşedei yçoodiiji xudxaza, medexiin argagyi bolgozorxihon xynyyd huuza baihan.

Gadana, zarim raioonuudta yzeg bişegte hurgaxa xydelmeri tahaldaşahan baina. Zişeelxede, Zagarain raioon dotor, yngeregşe zunai yjede, tus xydelmeri tahaldaşahan baixa jym. Raioonoi gegeerelei tahag ba raioonoi gyisedxexe komiteed bolbol ene xydelmeriiiji bejehee zaisuulhan baina. 1938 onoi janvaariiin negenei yçoodei johoor, raioon soonb yzeg bişeg medexegyi 716 xyn ba baga medegşed 522 xyn baigaa. Tereenhee, sentiaabriiin negen xyrter, yzeg bişeg medexegyi miin 166 xyn ba baga bişegtei 108 xyniiji hurgahan baina. Tiigeed, sentiaabriiin negenhee xoişo raioon soonb yzeg bişeg medexegyi 25 xyn ba baga bişegtei miin 31 xyn huraza baina.

Myn, Kabaanskiin, Jaruuniin, Xiaagtiin ba Muxar-Şiberei raioonuud bolbol Zagarain raioonhoo deere bişe. Ilangajaa, ene xydelmeri bolbol Ulaan Yde goorodto muusa jabuulagdana. Yzeg bişeg medexegyi ba baga medexe jabadaliiji usadxaxa xydelmeride zoriuulagdahan myngiiji xysed xeregleze şadaagyi baina. Zagarain raioon soo, biydzeedei johoor, yzeg bişeg medexegyi ba baga medegşediiji hurgaxa xeregte 43400 tyxerig xaraalagdahan baigaa, tereenhee, tyryyşiin xaxad zilde miin 16 proceentiinb xereglehen baina.

Yzeg bişeg medexegyi ba baga medegşediiji hurgaxa xydelmerieer, zarim selbsoveedyyd jyyş jabuuldaggyi baina. Zişeelxede, Zagarain raioonoi, V-Taalbcki, N-Briaanski, N. Ilbkiinski, Ynegetein selbsoveedyyd bolbol tus xydelmeriiiji oroidoo jabuulaagyi ba eneende zoriuulagdahan myngiijiş gargaşalaagyi baixa jym. Gexetei xamta, yzeg bişeg medexegyin usadxalgiiji ynexeer hainaar jabuulza baigşad myn bii.

Kabaanskiin raioonoi Şeerginski selbsoveedei „Kraasna bojeec" (tyryylegşenb nyxer Jerofeejevski), „Kraasnoznaami" (tyryylegşenb nyx. Kyrşyymov) kolxoozuud bolbol 1937 onoi hyyltee, yzeg bişeg medexegyiji xysed usadxahan baina. Zygeer, edenei erxim xydelmerinb xaanaş temdegledeggyi baigaa. Ede kolxoozuudai hain zişeeji byxii kolxoozuudta xaruulxiin tylee, raioonoinb organizaacanuud ba gazeediinşji jyyş xeegyi baixa jym.

Xoriiin aimag bolbol yzeg bişegte hurgaxa xydelmeriiin talaar, bişe aimaguudhaa deere mete baina. Jyyb gexede, 1938 onoi janvaariiin negenei yçoodei johoor, yzeg bişeg medexegyi 1541 xyn baigaa, tereenhee 626 xyniiji hurgaza gargaa. Ilangajaa, hyylei xojor gurban hara soo jixexen xydelmeri jabuulhan baina. Aimag soonb 112 kylbtarmeicyyd ba 13 ştaadna bagşanar xydelmerilene. 1938 onoi biydzeedei johoor, ene xydelmeride 50900 tyxerig xaraalagdahan baina. Tereenhee, tyryyşiin xaxad zilde 64,8 proceentiinb xeregleze şadaa.

Gadana, polit-gegeerelei ba yzeg bişegte hurgaxa xydelmeri tuxai asuudalnuudiiji BK(b) Paartiiin aikoomoi pleenym ba aimgyisedkoomoi preziidiym deere xelseze, niutaguudta ene xydelmeriiiji şalgaxiin agitbrigaada tomilon gargaa baina. Myn, aimag soo yzeg bişeg medexegyiji usxaxa tuxai konkreetne xehen baina.

Yzeg bişeg medexegyi baga medegşediiji hurg asuudal bolbol ton xariuugatai ba politiiçeske udxanartai jabuulga bolno. Hajan BK(b) Paartiiin Obkoom bo yzeg bişeg medexe usadxaxa xydelmeriiin basa tuxai aradai gegee Narkoom nyx. Baaxanovai laadiiji sonosoxo zuuraa, xydemeriiin jabasiiji xang gyi geze temdeglehen ba onoi Mai negen xyrter, bişeg medexegyiji xysed u xaxa tuxaida konkreetne tool abhan baina.

Uşar iimede, yzeg medexegyi ba baga me jabadaliiji darii usadxaxaxariuusalgata ba politiç udxa şanartai xydelmeri byxii partiiina, komsomolbsko, soveed ba profsojuu organizaacanuud, egee tyr gegeerelei xydelmerileg daalgagdana. Ene şuşuxala xydelmeriiiji xo ygeer bişe, konkreetne deerenb bejelyylxe xeregte

Jym. Cer

ormoo 160-170 proceent dyyrgene

iin aimagai, Xezengiin ol, Staalinai neremzete ozoi polivoi brigaadiin meride jabaza baigaa ny- Radna Muxarxaanov, Zigmiitov ba Balzad nova gegşed ydertee buxal tariaa şanar hain- taigaar ujaza, noormoo 160-170 proceent dyyrgedeg baina. Erximeer xydelmerilheneinь tylee tus kolxoozoi pravlieeninь ede nyxediiji xedii daxin şagnahan baina.

BATAŻAAPOV.

Elbeg hain urgasa

engiin aimagai, Zyyjevo- n somonoi, Kyibeşevei zete kolxooz bolbol ene ariaa xuriaalgiiji erximeer gexiin tylee Żargalantiin oi, Teelьmanei nerem- olxooziiji socialiis sorev- nida urihan baina. Tus ozuud xadaa xuriaalgiin- ydelmeriiiji socialiis so- vaaniiin yndehoer jabuul- aina.

e zilde, tus kolxoozuudai nai urgasa hain. Myn yn- ge zilde ynder urgasa xu- maigaa tylee Byxeso- a xydee azaxiin viistav- kandidaadaar batalagda- ainad.

dialiis sorevnovaaniiin yn- r, tariaa xuriaalgiin ty- itooguudiiji gargaxada Kyibeşevei neremzete oz (tyryylegşenь Çimed- seren Garmiin) bolbol tariaa xadalga, ujalga ba gyrende tariaa tuşaalgiingaa plaaniiji 100 proceent dyyrgehen, tariaa somolgo ba soxilgiin xydelmeriiiji hainaar jabuulza baina. Xarin, Teelьmanei neremzete kolxooz tariaa ujalgaa dyyrgeedyi.

Eneen deerehee, sorevnovaani xehen, ede kolxoozuudai dunda, Kyibeşevei neremzete kolxooz bolbol tyryy jabana.

Kyibeşevei neremzete kolxoozoi xytelberilegşed bolbol ene zilei elbeg hain urgasiiji erximeer xuriaaxiin tylee Byxesojuuzna xydee azaxiin viistavkede xabaadaxa xyndete erxejee aldaxagyin tylee kolxoozniguudaigaa azaliiji zybeer emxidxehen baina.

B. Dorziin.

Çisaanada tariaa xuriaalga hula

Çisaaniin MTS-da xa- kolxoozuud bolbol ynder hainaar xuriaaxa xysed itoi baina. Ene uşarhaa, kolxoozuud bolbol dun- eegeer, gektaar byrihee ceentner urgasa xuriaaza Gadana, hain xyrehetei iji eldelgiin xabarai-zunai merinyydei hainaar ja- dahan uçaastoguud dee tiaarhaanь 20-25 ceentner garna. Tariaaniinь ton g ba oroohonь tomonuud

kolxoozuud xadaa ta- uriaalgiin xydelmerinyy- jabuulza exilheer hara haa ylyytei bolzo baibaş, lgiinь xydelmeri xangal- baina. Mynee, pooli dee- alaligaar urgahan tariaa- xysed xuriaagdaagyi ba uçaastoguudanь xadag- yi airaza, adxaraza bai- s MTS-iin kolxoozuudta lgiin plaan 6915 gektaar

kolxoozuudta tariaa xu- n exilxehee xoişo, xa- ba ujalgiin xoorondo l gargagdahan baina. e, somolgo ba soxilgonь dono. Gadana, oktiaab- 3-14-nei ydernyydte ten- an orozo, xyiten bolhon

baidalnuud xadaa tariaa giiji tyrgeer ba negeş koolosto orooho geengyigeer xuriaaza abxiiji trevozolno, G e b e ş, tus MTS-iin ba kolxoozuudai xytelberilegşed bolbol sagai ularil muu baigaa geze şaltaad le, tariaa xuriaalgiiji tyrgeer dyyrgexiin tulada todorxoi xemzeenyydiiji abnagyi. Edener xadaa kolxoozuudai pooli deere jabuulagdaza baigaa xydelmeriiin jabasiiji xedii medeze, xaraza baibaş, yrgen maassa kolxoozniguudiiji tariaa xuriaalgada barandanь xabaaduulaagyi baina. Edener xadaa xuriaalgada jabaza baigaa kolxoozniguudai xysiiji zybeer emxidxeegyi ba xydelmeriiin praaktikahaa johoto todorxoi viivod gargaagyi.

Gadana, tus MTS bolbol kombainova xuriaalgiiji ton muugaar yngergehen baina. Tariaa xuriaalgiin yjede batalagdahan socialiis sorevnovaani bolbol şalgagdaagyi ba terenei itooguud gargagdaagyi baina. Kombainioornuudanь ydereigee noormiiji dyyrgexiin tula temeseegyi baina. Tus MTS-iin nege kombainovo agregaadanь Kaganooviçiin neremzete kolxoozdo 3 yder soo xydelmerilxe zuuraa, oroidoo 4 gektaar xadahan baina. Ene uşarhaa, tus kolxoozdo kombainova xuriaalgiin plaan dyyrgegdeegyi baina.

D. Selengiinski.

Oktiaabriiin urda teexi sorevnovaani

ŞILEI ZAVOOD

Ulaan-Ydiin şilei zavoodoi xydelmerişed ba staxaanovcuud bolbol oktiaabriiin urda teexi socialiis sorevnovaanida orolsohon baina. Teed, mynee socialiis sorevnovaaniinь rezylьtaad xaragdaa. Aavgustiin 1-nei yder 160 staxaanovcuudtai baihan aad, oktiaabriiin 1-nei yder 270 staxaanovcuudtai boloo.

Mynee xadaa yder byri şine şine staxaanovcuud urgan garaza, staxaanovcuudai zerge yrgedeze baina. Staxaanovcuud nyxed: Şçeekotov, Loozkin, Leoontьjev, Taştamiirov, Targaanov, Solovьjoov gegşed yder ydereigee yiledberiiin prograammiiji ylyybşelen dyyrgeze, staxaanovska pokzaatelьnuudiiji xaruulna.

Myn, zavoodoi kollektiiv xadaa aguu jixe oktiaabrьska revoliyyciin XXI-zilei oiji yiledberiiin şine amzaltanuudtaigaar ugtaxiin ujalga abaad, Ulaan-Ydiin PVZ-oi kollektiiviiji socialiis sorevnovaanida urihan baina.

PVZ

Şirem şudxaxa ceex

PVZ-oi şirem şudxalgiin ceexiin staxaanovcuud nyxed Kyçereenko, Sartbaajev gegşed obruuşçigaar xydelmerildeg jym. Tiigeed, oktiaabriiin urda teexi socialiis sorevnovaanida orolsohon baina. Mynee xadaa yiledberiiingee prograammiiji 550 proc. xyrter dyyrgeze, erximyydei zergede garaa.

Koteelьne ceex

Ene ceexiin staxaanovcuudkoteelьşçigyyd ba razmeetçigyyd nyxed Feoodorov, LAAKIN, REEŞKOV gegşed oktiaabriiin urda teexi socialiis sorevnovaanida orolsonxoi. Tiigeed, yiledberiiingee plaaniiji 300-500 proc. xyrter dyyrgened.

Kyzneeçne ceex

Kyzneeçne ceexiin erxim staxaanovcuud bolbol oktiaabriiin urda teexi socialiis sorevnovaanida orolsoo. Nyxed Roozkov, Sootnikov, Rybcoov, Raajev, Kylambyxoov gegşed yder ydereigee noormiiji 230-378 proc. xyrter dyyrgeze, abhan ujalganuudaa ylyybşelen dyyrgene.

ZURAG DEERE: Priiskenyydei Xoito-Baigalai gryyppenyydiiji erxilegşe inzeneer nyxer L. I. Noviinski bolbol şine daamba barixa gazariiji projeektelze baina.

(Sojuuzfoto)

GAAZOGENERAATORNA AVTOMOBIILb

Hyylei zilnyydte, manai oron dotor gaazogeneraatorna avtomobiiliiji ugaa jixe udxa şanartaida toolono. Paarti, praviitelьstvo ba nyxer Staalin bolbol avtotraansportiin ene janziiji aradai azaxiida nebteryylen oruulxa xeregte ton jixe anxaralaa tabina. 1938 onoi exieer, SSSR-ei SNK bolbol gaazogeneraatorna avtomobiilьnuud ba traaktornuudiiji oloor byteexe tuxai speciaalьna togtool gargahan baina. Hajaxan, byxii oron xadaa şine maşiinanuudiiji ispetaalxiin ba Soveed Sojuuzai yrgen aradzondo tereeniiji xaruulxiin tulada yngergegdehen, gaazogeneraatorna avtomobiilьnuudai jixe gyilgiiji xarahan baina.

Gaazogeneraatorna avtomobiilьnuudiiji toiruulan, jyn deerehee, tusagaar jixe anxaral tabigdanab, ene maşiina jamar be?

SSSR bolbol neeftiin zapaasaar delxei deere tyryyşiin huurida baina. Gebeşji, manai oron xadaa aguu jixe. Neefть bolbol jixenxidee urda—Bakuuda, Grooznodo, Kaspiin dalain zyyn erjede elbeg baina.

Staalinska xojor tabanzilnyydei hyylde, avtomobiilьna azyiledberi gaixamşagaar urgaa. Manai oronoi egeel xoliin bulan toxoinuudta xeden arbaad ba zuugaad avtomobiilьnuud mynee xydelmerilene. Xeden miangan kilomeetrei gazarta millioon toonno benziin zeexe uşar gardag. Zeelge bolbol goriuuçiin senhee ynetei boldog, tymer zamai traansport xadaa zeeze yrdideggyi, cisteernenyyd gedergee xoohoor busadag baina.

Iime deerehee, avtotraansportada niutagai tylişiiji xereglelgiin probleeme bolbol urgaza baigaa socialiis azaxiin ekonomiiçeske şuxala probleemenь bolno.

Egeel ene probleemiiji gaazogeneraatorna avtomobiilьnuud şiidxene. Iime avtomobiilьnuud xadaa benziinei orondo xatuu tyliee, modo şuluun ba boro nyyrhe, pressoovanno soloomo, şynehenei borboosogoi ba niutagai tylişenyydei busa olon zyil nyydiiji xereglene.

Gaazogeneraatorna avtomobiilьnuud jamaraar baiguulagdahan ba xaişan geze jabuulagdadag be?

Gaazogeneraatorna avtomobiilьnuud bolbol jyriin avtomobiilьhaa jyygeeree ondoob gexede, tereen deere nemeltiin apparatuura baiguulagdahan baina. Ene xadaa xatuu tylişiiji gaaz bolgodog gaazogeneraatortai jym. Gaazogeneraatorai tuhalamzaar avtomobiiliiin dviigatelьnyyd xydelmerildeg.

Gaazogeneraatoranь xadaa xynei ynderei zergiin ciliindr baina. Eneen soo spiciaalьna liyyk xodoronь tylişe xegdeg. Ciliindrei doodo zaxadanь (ene toplinniig geze neretei) tylieegee xexehee urda tee modonoi bagaxan xee xedeg jym. Tyliee xegdehenei hyylde, gaazogeneraatorna ystanoovkoo niagtaar xaadag. Tereneigee hyylde, gaazogeneraatorai doodo zaxadaxi, xeegei xazuudaxi bagaxan nyxen soo dyreze baihan faakel tabidag ba nosoolgiin ventiliaator b a i d a g. Ventiliaator bolbol tylieenei dyrexede xereglegdexe agaariiji horozo abadag. Xeenь tyrgeer şatadag baina. Myn modonoi çyyrkenyydei doodo zaxanь dyreze exiledeg. Tylieenei dyrhenei rezylьtaadta, toplinniig soo 1300 graadus xaluun bolodog baina. Ende modon xadaa gaazogeneraatorna gaaz bolno. Tiigeed, ene gaaz xadaa oxladiitelь ba oçistiitelь soo orodog. Ende gaaz bolbol xeegei toohonoi zizexen zyilnyydgyi boldog ba xyredeg, tereneigee hyylde dviigatelei xazuuda baiguulagdahan smesiitelь soo trubaagaar orodog.

Gaazogeneraatorna avtomobiilьnuud ugaa jixe aşagtai. Gurban toonniin avtomobiilь bolbol nege kybomeetr tylieegeer 300-350 kilomeetr jabaxa, toonno xaxadai avtomobiilь 600-700 kilomeetr jabana. Gaazogeneraatorna ba benziinova avtombiilьnuudai skoorostinь adali baina.

Aavgustiin 30-da Moskvaada, amzaltataigaar dyyrgegdehen, gaazogeneraatorna avtomobiilьnuudai byxesojuuzna jixe gyilge bolbol soveed teexnikiin gaixamşag demonstraaca boloo. Xojor hara soo xaragiin ba klimatiiçeske ton xynde ysloovido 12 gaazogeneraatorna avtomobiilьnuudai ispetaani jabuulagdaa. Ede xadaa Uraalai xybşiiji xojor daxin xyndelen garhan ba Kazaxstaanai solonçaakovo tala daidiiji, Ukraiiniin xizaargyi daidiiji ba Beloryyssiin oi modiiji amzaltataigaar dabaza garaa.

Ene gyilgiin xedii jixe berxeşeeltei baibaş, soveed gaazogeneraatorna avtomobiilьnuud serьjoozno ispetaaniiji gaixamşagaar yngergee. 11000 garan kilomeetr gazarta maşiinanuudanь negeşji avaarida orongyi ba ebderengyi jabahan baina. S o v e e d inzeneernyydeer konstruukcalagdahan, eeriingee materiaalaar manai xydelmerişedei garaar, byteegdehen, gaazogeneraatorna avtomobiilьnuud xadaa gadaadiin—egeel erxim obrazeecyydhee bagaxanşji dutaxagyi baihaniiji ene gyilge xaruulaa. Ede maşiinanuud xadaa aradai azaxiin byxii ootraslьnuudta normaalьna eksploataacalgada xereglegdeze bolxo baina.

Soveed Sojuuzai traansportiin saaşadaa xygzexe jabadaldanь, gaazogeneraatorna avtomobiilьnuud tusagaar jixe yyrgetei baina.

Inzeneer F. P. Fomiin.

Tariaa soxilgiin pozoorno geegdeliiji usadxaxa

Sojuuzai Aradai Komisal Soveed bolbol „1938 rgasa xuriaalga tuxai" soogoo iigeze xelehen „Tariaa xadalgiiji exilee hyylde 3-5 xonoghoo bişe, tariaa soxilgiiji , egeel tyryyn tariaaji raa baixadanь soxixo iji emxidxexe. MTS-dai xoozuudai molotiilkoi syydkede 20 çaashaa bişe xydelmerilyylxe iji xangaxa". Praviitelьene ton şuxala zaabariiiji imaguudai gazartariaahaguudai, MTS-uudai oozuudai xytelberilegjelyyleegyi baina.

niiji manai respyyblixoozuudta tariaa soxilasa gerşelne. Xerbee, riiin 10-da, respyyblikiin uud xuriaalgiingaa plaaoohoto kylьtyyrenyyd) oceent dyyrgehen bai, eneenhee oroidoo 25,4 tenь soxigdohon baina. , eneenhee 53 mianga gektaariinь kombainaar daa. Eneen deerehee, na ba morin molotiilaar oroidoo 29 miangan urgasa soxigdohon bole xadaa ton trevoozno yn.

yblikiin zarim aimaguudta soxilgiiji byrişji muugaar a. Zişeelxede, Tarbagamag bolbol respyyblike yyyşegeer tariaa xadalyrgehen baibaş, AZO-goi udai, kolxoozuudai xyegşed xadaa tariaa soxilgiiji xangaltagyigeer emxidxehen baina. Gebel, oktiaabriiin 10-da, tus aimagai kolxoozuud traaktorna ba morin molotiilkonuudaar miil 3397 gektaar tariaa soxiood baina. Teed, aimag dotoronь, morin molotiilkonuudiiji toololsongyigeer, 28 traaktorna molotiilkonuud bii baina.

Tariaa soxilgiiji erşemteigeer jabuulxa ysloovitoi baibaş, ene xydelmeri tus aimag dotor jyyn deerehee iime xangaltagyi jabanab gexede, aimagai olonxi kolxoozuudai xytelberilegşed bolbol xuriaalgiin exilhenhee xoişo tariaa soxilgiin xydelmeriiiji xeregseegeegyi baina. Aimagai organizaacanuud ba MTS-uudai xytelberilegşed myn le soxilgiiji xeregseegeegyi ba xytelberileegyi baina. Uşaranь, sentiaabriiin hyylei ydernyyd xyrter, tus aimagai kolxoozuudai tooguud deere oroidoo dyrbetaban traaktorna molotiilkonuud xydelmerilhen ba bişe zarim molotiilkonuudanь, sexe xelexede, MTS-iin direektor nyxer Grydiininei zaxiraltiiji xylieeze, xydelmerigyi baigaa. Myn aimagai gazartariaalangai taha giiji erxilegşe Martiinov bolbol „tariaagaa soxizo yrdixebdi, urgasaa xuriaagaad, soxilgiiji exilxebdi" geze xeledeg baigaa. Martiinovoi ene „zaabari" xadaa staalinska urgasiiji soxizo abxa jabadalda nelieed haad tatahan baina.

Myn, Muxar-Şiberei aimag xadaa manai respyyblikiin tariaan azaltai aimaguudai negeniinь myn. Yngeregşe zilde ene aimagai zarim kolxoozuud bolbol tariaa soxilgoo 5-6 hariin torşo soo jabuulhan baina. Gebeşji, paartiiin aikoomoi sekretaarь nyxer Ardaalov, aimagai gyisedxexe komiteedei tyryylegşe nyxer Molçaanov, AZO-goi, MTS-uudai ba kolxoozuudai xytelberilegşed bolbol yngeregşe zileigee praaktikahaa yroog gargaza, ene zilei tariaa soxilgiiji tyrgeer dyyrgexiin tulada, jamarşji xemzeenyydiiji abaagyi baina. Tus aimagai kolxoozuudai poolinuud deere, yngeregşe zileixihee zişeegyi hain tariaan urgahan baina. Teed, xedii iime baibaşji haanь, Xonxoloin MTS-iin direektor nyxer Soobolev, Gaşain MTS-iin direektor nyxer Birtynoov ba AZO-goi erxilegşe Mixailov gegşed tariaa soxilgiin xydelmerinyydiiji jixeer xoişo tataza baina. Gebel, xuriaalgiin exilhenhee xoişo aimag dotor oroidoo 400 gektaarai tariaan soxigdoo.

Ede xojor MTS-uudta xamta 44 „MK-1100" traaktorna molotiilkonuud bii. SSSR-ei Sovnarkoomoi ene onoi ijyyniiin 23-da gargahan togtooloi johoor, ede molotiilkonuud xadaa xojor smeenede xydelmerilee haa, yder byri, tus aimagai ysloovido, 1000 gektaarhaa dooşo bişe tariaa soxixo baigaa. Eneenhee gadana, aimagai kolxoozuudta prostoi molotiilkonuudai xedii olonşji haanь, ene xereglegdenegyi.

Xonxoloin MTS-iin 24 traaktorna molotiilkonuudhaa faktiişeske negeniinşji tariaa soxinogyi. MTS-iin xytelberilegşedei xelehenei johoor, molotiilkonuudai xydelmerileegyi şaltagaaniinь xadaa „sagai ularil muu" baihan baina. Edener bolbol iime şaltagaan dursaxadaa, tariaa soxixo ysloovitoi baibaşji, xydelmeriiiji emxidxeze şadaagyigee xaruulna. Tus MTS-iin xytelberilegşed bolbol tariaa soxilgodo iimeer xandaza, myn le yngeregşe zileigee alduunuudiiji gargana.

Baha, ene aimagai Gaşain MTS-iin traaktorna molotiilkonuud xangaltagyigeer xydelmerilne. Uşaranь, xuriaalgiin exilhenhee xoişo 20 molotiilkonuudaar oroidoo 35 toonno tariaa soxihon baina. MTS-iin direektor nyxer Birtynoov bolbol tariaa soxilgodo traaktorna molotiilkonuudaa xysed xereglexiin tulada, jamarşji xemzee abdaggyi, xarin „molotiilkonuudamnai xydelmerilexehee ylyy miil baina" geze hanaa amarxanaar xeeredeg.

Myn, Biçyyrei aimagai kolxoozuud tariaa soxilgiin xydelmeriiiji jabuulalgaar geegdeltei. Ene aimagai Okiino-Kliyçeevskiin MTS-iin direektor Remeşeevski bolbol mynee MTS-dee baihan molotiilkonuudiiji xysed xeregleegyi baixahaa gadana, MTS-iingee aadresaar jirehen, 7 traaktorna molotiilkonuudiiji Ulaan Ydehee abaaşaagyi baina. Ene MTS-iin staarşa mixaanig nyxer Adelьsiinei xelehenei johoor, molotiilkonuudiiji abaaşaagyinь şaltagaan xadaa edener bolbol şine „ÇTZ" traaktornuudiiji abxaar xylieeze baihan ba ene traaktoraaraa molotiilkonuudaa abaaşaxa baina. Iimehee, tus MTS bolbol „ÇTZ" traaktornuudai jireter, ene 7 molotiilkonuudaa soxilgodo xereglengyi miin bailgaxa jym xa.

Gadana, Bargazanai MTS-iin direektor nyxer Teliaatnikov bolbol ene onoi aavgust harada, respyyblikiin Narkomzeemde jireze, molotiilkonuudai şkiivyydiiji abxa nariaad ygegtii geze erilte xehen baigaa. Nyxer Teliaatnikovoi eriltiiji xangaza, 7 xeheg şkiivyydei nariaad ygehen jym. Şkiivyydee eeree abaad oşoxob geze xelebeş, Teliaatnikov xadaa edenee Bargazandaa abaaşaxahaa baitagai, abhan nariaadaigaa johoor şkiivyydee sklaadhaa xudaldaza abangyi, busaşahan baina. Teed, edenь ajaar mynee xyrter xudaldagdaza abtaagyi. Mynee ene MTS-iin 7 traaktornuudanь şkiivegyi deerehee xydelmerilenegyi.

Ede faaktnuud xadaa tariaa soxilgiin xydelmeride zarim MTS-uudai xytelberilegşedei ton xaişa xeregeer, xariuusalgagyigeer, prestyypneer xandahaniiji gerşelne.

Tariaa soxilgiin xydelmerinyyd myn Xoriiin, Jaruuniin, Zagarain, Zediin ba busa raioonuudta xangaltagyi jabuulagdana. Ede aimaguudai kolxoozuudta traaktorna ba morin molotiilkonuud xysed xereglegdeegyi, xarin „xuriaalgiin dyyrexiiji xylieeze baina".

Iime baidaliiji saaşadanь jaabaşji teseze bolxogyi. Ene zilde yngeregşe zileixidee adaliaar tariaa soxilgiiji udaaruulxa boloo haa, jixeşeg prestypleeni bolxo. Eneeniiji kolxoozuudai, MTS-uudai ba aimagai organizaacanuudai xytelberilegşed bolbol xaraadaa abza, molotiilko byxeniiji syydkede 20 çaashaa dooşo bişe xydelmerilyylxe jabadaliiji xangaxa johotoi.

Gyrende tariaa tuşaalgiin amzalta xadaa xuriaalgiin ba tariaa soxilgiin xydelmerinyydhee gol tyleb duldiidaxa baina. Tariaa soxilgiin xydelmeriiiji hainaar tabiza şadabal, gyrende tariaa tuşaalgiin amzalta byrin şiidxegdexe zergetei.

Uşar iimehee, tariaa soxilgiiji zişeete hainaar emxidxexe şuxala. Eneenei tulada, maşiniistnuud ba tariaa soxilgodo xydelmerileze baigaa byxii kolxoozniguudai dunda socialiis sorevnovaani ba staxaanovska meetodyydiiji yrgeneer delgeryylxe xeregtei.

Tariaa soxilgodo erximeer xydelmerileze baihan, maşiniistnuud—staxaanovcuud olon bii. Edeniiji eliryylexe, tedenerei zergiiji ulam byri yrgedxexe—iime zorilgo kolxoozuudai, MTS-uudai xytelberilegşedei urda baina.

A. Gavriilovski.

Xitadai Tusxai raioondo

Antijapoonsko negedemel froont baiguulxa tuxai gomindaan ba xitadai kommuniis paarti xojoroi xoorondoxi xelseenei tuilagdahanai hyyleer, 1937 onoi eseste, Xitadai soveed raioon bolbol Xitadai respyyblikiin Tusxai raioon bolon şinelegdehen baigaa. Ene raioon bolbol Şanьsii, Ganьsy, Ninsia ba Syijuaanь proviincenyydei çaastihaa bii bolhon, jixe territooriiji ezelne. Tusxai raioon 20 yjeezdnyyd bolon xubaagdana.

Ene raioonoi azabaidai xadaa jevropeiske byrzyaazno ba faşiisşji xeblelei şirtelgiiji xyseteigeer xanduulxa johonьşji beze daa. Xede xeden gazeed ba zurnaalnuud soo Tusxai raioonhoo korrespondeencenyydiiji bide olonobdi.

Urdanь Tusxai raioonoi huurin zon xadaa feodaalnuud ba rostovşçiguudaar xair gamgyi eksploatiirovalagdaza baigaa geze angliiske liberaalьna zurnaal—„Yorld Nьjus end Vьjus" bişene. Tariaaşadai nelieed olonxi xubinь gazar edlyyrigyihee nelieed xoxidol yzehen baina. Irrigacioonno sisteemiin buzagaidahan jabadalhaa bolzo, raioon xadaa uhanai yjer ba urgasagyi baidal yzehen geeşe. Ylesxelen baidal elbegzenxei baigaa.

Mynөө, Ene raioonoi tariaaşad gazar abanxai. Iriigacioonno sisteemenь haizaruulagdaa. Xydөө azaxiiji haizaruulxa jabadaliiji xangahan xemzee jabuulganuud xegdee. Urgasiin urgaxa jabadal zişeegyi deeşelehen baina.

—Kylьtyyrne talaaraa,—saaşanь zurnaal bişene,—ene raioon bolbol ton geegdengi baihan jym. Endexi huurin zonoinь 95 proceentenь yzeg bişeg medexegyi geze toologdodog baigaa. Mynөө yjede raioon dotor 50 proceenthoo ylyy yxixybyyd huralsalda xabaaduulagdanxai, jixe nahatadta hurguuliin yrgen seeti emxidxegdenxei, politiiçeske kryzooguud xydelmerilne, xorovoi, dramatiiçeske ba bişe bişe kryzooguud emxidxegdeze, myn yderbyriiin gazeedyyd gargagdaza baina.

18 naha gyisehen byxii zon, zeeri şadalai zerge, nacion alьnostiiin, şazan myrgelei, partiiinostiiin ba erdemei ilgaagyi, bygede ypravleeniiin oorgando hun gaxa ba hungagdaxa erxe abaa.

Japoonsko okkupaantanuudtai temesexiin tula, 8-daxi aarmiiin froontdo oşohonoinь hyyleer, raioon dotorxi zakoonnostiiin ba gurim zuramai oxraananь hain duranai organizaacanuud—„Molodaaja gvaardi" ba „Samooborooniin antijapoonsko aarmi" geze koorpusuudai garta orohon baina.

Tusxai raioonoi stoliico—Janьanь bolbol Xitadai ton tomoxon ceentrenь bolzo baina. Goorod dotoronь antijapoonsko vojeenne-politiiçeske akadeemi, xoito Şenьsiiski yniversiteed, xitadai kommuniis paartiiin partiiina hurguuli,teaatraalьna yçiilişçe, eldeb kyyrsenyyd ba olon toonoi dunda hurguulinuud xydelmerilne. Myn, biblioteeke, xydelmerişedei klyyb ba bişe xede xeden kylьtyyrne yçrezdeeninyyd bii.

Janьanь,—zurnaal temdeglene,—vojeenne-politiiçeske antijapoonsko kaadranuudiiji hurgaxa ceentr boloo. Zişeenь, 1937 ondo neegdehen, antijapoonsko vojeenne-politiiçeske akadeemi bolbol 5 miangan komandiir ba politxydelmerilegşediiji hurgaza gargaa. Xitadai Tusxai raioondo baidal yderhөө yderte haizarza baina geze faşiis xeblelşji mederexe baatai bolhon baina. „Neie ciurxer Ceityng" geze faşiis gazeedei bişexenь xadaa Tusxai raioonoi xytelberilegşed ba niutagai zasagai xytelberilegşedei olonxinь tariaaşadhaa debzyylegdenxei. Ende gazar bolbol xen өeriingөө garaar edleze şadaxab, tedeen byxende ygtene.

Ene raioonoi zon Xitadai ondoo gooroduudaixihaa zişeegyi seber ba zoxid taaramzataigaar xubsalanxai.

Xydelmerişedei klyyb bolbol korrespondeentiin tusxai anxaraliiji xanduulana, klyybte orolgiin gazarta,—terenei ygөөr,—xojor tug namilzan baina: Seerp ba moolodtoi, Tusxai raioonoi tug ba gomindaanai tug Goorodtonь raadioostaanca bii, Tusxai raioon eneegeer damzuulan froontotoi, centraalьna xitadai praviitelьstvotoi ba byxii ylegşe miirtei sag yrgelziin xolboo xeze baidag baina.

N. JAKŞIIN.

Poeed T. G. Şevşeenkiin utagta—Olьşaanskiin raioonoi Şevçeenko seloodo.

ZURAG DEERE: Jariina Laarşankiin xaata. Ende xadaa Şevşeenko bolbol dьjaaca Kocinbiiinskede yzeg zaalgahan baina.

Sojuuzfoto.

SOVEED SOJUUZ DOTOR

voroşiilovsko pylemioodçiguud

Kiirov goorodoi hurguulinuudta ba pridprejaatinuudta Voroşiilovsko pylemioodçiguudiiji beledxexe kryzooguud emxidxegdeed baina.

Ende hajaxan, kozeevne (arahanai) teexnikyymei dergedexi kryzoogto huragşa diiji şalgaza, dyyrgeze garagşadiiji tabihan baina. Tus kryzooghoo 15 huragşad negedexi stypeeniiin voroşiilovsko pylemioodçiguudai neriiji abaa. Staankovo pylemioodoor buudalgiin talaar, nyxer Molçaanov, Boçkarioov ba Jermoliina gegşed jixe hain rezylьtaad xaruulhan baina. Myn ene teexnikymde xojordoxi stypeeniiin voroşiilovsko pylemioodçiguudiiji beledxexe kryzoog emxidxegdeed, ene kryzoogtonь xamtadaa 45 xynyyd huralsana.

Xaarьkovska traaktorno zavood togtohoor 7 zil bolbo

Xaarьkovai Ordzonikiidziin neremzete traaktorno zavoodoi kollektiiv, ende hajaxan tus zavoodoigoo togtohoor 7 zil bolhonoi oiji temdelgehen baina. Ene zavood xadaa togtohon saghaa xoişo 178169 kolioosno ba 9220 gyseniiçne traaktornuudiiji bytөөn gargahan baina.

7 zil bolhonoi oiji daşaramduulan byxii ceexnyydtee suglaa xeze, zavoodoidoo istoori tuxai ba kollektiivei saaşadaa jabuulxa zorilgonuud tuxai xelsee. Myn nauuçna-texniiçeske staanca bolbol tus zavoodoi istoori tuxaida xydelmerişedei ba inzeneernyydei bişehen kniigenyydiiji ba erxim xynyydiiji xaruulxa viistavke emxidxexejee beledxeze baina. Gadana tus zavoodoi staxaanovcuud xadaa oktiaabri hara dotor, hariingaa plaanhaa ylyybşelen 50 gyseniiçne traakotrnuudiiji bytөөxebdi gehen baina.

Edir xydөөznigyydei xydelmerinyyd

Leeninske—Staalinska komsomooloi XX zilei oido zoriuulhan, edir xydөөznigyydei viistavke Staalingraadska, araduudai tvoorçestviin gerte neegdee. Ene viistavke deere zuunhaa deeşe eskiizyyd, skylьptoornuud ba zuraguud xaruulagdaa. Edeen dotor jixe hainuud zuraguud bii, ilangajaa, huragşa Motoorinoi zurahan, „Dozoorto", „Avroor" kreiserei, revoliyciioonno matroosuud geze zuraguud jixe honirxoltoi baina. „(Kom. Praavda").

Komsomooloi XX zilde zoriuulhan duunuud

Soveed kompoziitornuudai Moskoovsko sojuuz xadaa Leeninske-Staalinska komsomooloi 20 zilei oido zoriuulhan, erxim duunuudiiji zoxiooxiin koonykrsiiji sonosxohon baigaa.

Hara xaxadai bolzor soo, tus koonkursede 50 duunuud orohon baina. Koonkyrsiin zlyrii xadaa SSR Sojuuzai artiist oordento nyxer R.M. Glieeriin tyryylelge doro, tere orohon duunuudiiji xaraza yzehen baina. Teed, zlyrii bolbol te koonkyrsede ygtehen duunuud soohoo tyryys preemiiiji abxa duun ygeze olbo, xojordoxi premiiiji (2 miangan tyxerig) kompoziitor— komsomool F. Maaslov xadaa „Mogyildene" (teekst Namleenei) geze duu zoxiooho goo tyleө abhan bai Gurbadaxi preemiiiji (miangan tyxerig) kompoziitor A. Leepinde „Exe orondo tuxai duun" geze duu tyleө ygtehen baina.

ŞATAR

YRGELZELEL

Şatarai naadanai gol zuramiinь xadaa „jabadal byxen gansaxan le figyyreer xegdedeg" gebeş, negexen le onso jabadal bii: paarti naadaxa zuuraa, naadagşadai alinainş zyghөө negen doro xojor jabadal xegdedeg baina: nojon ba terge xojoriiji helgyylen tabixa jabadal **„rokiroovko"** geze nerelegdedeg. Rokiroovko xadaa xaişan geze xegdedeg bainab, gexede, terge bolbol nojontoi zergelhen pooli deere tatagdaza, nojoniinь xadaa tereen deegyyr alad gargagdaza, tergetejee zergelyylen tabigdadag baina. Nojonoi talada xegdehen rokiroovko bolbol bogoni ba bersiin talada xegdehen rokiroovka bolbol,—uta geze nerelegdedeg.

Rokiroovko bolbol gansaxan le dooro zaagdahan baidal deerehee xegdedeg: 1) xerbee terge ba nojon xojoroi xoorondoxi poolinuudai hula baigaa haa, 2) xerbee nojon ba terge xojor yşөө jabadal xeegyi baigaa haa, 3) nojon bolbol şaada dairagdaagyi baihan ba 4) xerbee nojon bolbol rokiroovko xexedee, xynei figyyrenyydei soxilto doro baihan pooliiiji alxan garaza şadaxagyi baina.

ŞAAX BA MAD

Naadanai zorilgonь jyyb gexede, xynei nojonoi jabadaliiji xaaxa baina. Jamar negen figyyr bolbol nojondo dobtolon oroxodoo, şaax geze nerelegdedeg, Nojon xadaa şaax doro yleze şadaxagyi ba jabadal xexedee, tereenhee bejee xamagaalaxa johotoi.

Teed, bejee xamagaalaxadaa, gurban janziin arga xeregiedeg baina, gebel: 1) soxilto doro baigaagyi, on pooli deere nojojoo garg 2) şaax ygehen figyyrlijin xe ba 3) dobtolon orohon gyyre ba nojon xojoroi rondo өeriingөө figyyre şaajinь xaaxa baina. Dobtoxeed baixadanь, tereenheeza şadaxaa boliood baihan badal xadaa mad geze nerelegdedeg. Madai hyyleer niinь dyyreze, mad ygeg xadaa ilagşa toologdodog.

Naadagşadai ali negeniin daa nygөөdedөө mad yg zaabol şyyxe johon geze xagyi.

Tiime tula, zarim paarti bolbol tenselgeer gegdeze bolxo.

Tenselge xadaa: 1) xerbee doskaa deere ylehen figyyr nyydeinь toonь mad ygeze xaar bişe yleşedeg; zişeeli naadagşadai ali negendem jon ba temeen yledeg, nojon dedenь gansaxan nojon deg, 2) xerbee naadagşadai negeniinь nygөөdedөө ygeze şadaxaar jahala xe baibaşji, tusxai naadahan soogoo 50-aad jabadal şyyze şadadaggyi (zaabal xara), 3) tere jabadalaa bandabxar dabtahan uşart yrgelze şaax xehen uşartai dog baina.

Eseste, 5) doskaa deere han figyyrnyydeigee ali nь myn tere şilen nojoorondagşadai ali negeniinь jyyb xeze şadaxaa bolihon end ta tensedeg. Iime baidal xpad geze nerelegdedeg. Mahaa padai ilgaanь jyyb gegpad xelegdexedee, nojon bol şaax doro oroogyi baina.

A. M. Igyym

Ekraan deere jyy xarxaвiibdi

Moskvaada, Poteliixide erşemtei xydelmeri yder hynigyi busalan baina. Ende, saadaar ba xuhanai myşөөr xyrieelegdehen, „Mosfiilьmiin" styydiiin pavilьoonuud baidag. Gigaant jixe kinoo faavrigta, delxei deere tyryyşiinxiee xojor mianga şaxuu xyn zuragaa abxuulhan baina.

Ene zilde „Mosfiilьma" bolbol istoriiçeske iime dyrben monomentaalьna fiilьmei yydeer xydelmerilene: Leenin tuxai fiilьmiin xojordoxi seeri, „Aleksaandr Neevski", „Stepaan Raazin" ba „Miinin ba Pozaarski"

Leenin tuxai fiilьmiin xojordoxi seeriin postanoovkiin xydelmeri bolbol beledxelei staadida jabana. Dramatuurg —oordento A. Kaapleraar bişegdehen fiilьmiin scenaarida 1918 onoi sobiiti xaruulagdana. Fiilьmiin gol xabaadagşa niuurnuud —Leenin ba Staalin. Zriitelьnyyd xadaa tereşelen, Fliikse Dzerziinskiiji Ja. M. Sverdlooviiji, K. Je. Voroşiilooviiji, A. M. Goorkiiiji, Carincen şadarxi baildaa, Leeninde aradai daisadai buzar bulai xorololgo xeheniiji xaraxa bainad. Fiilьma xadaa Leeninei enxe elyyr bolhoor froontohoo Moskvaada jirehen nyxer Staalintai Ilьjiiçiin bajarta uulzalgaar dyyrene.

Fiilьmiin zurag abalganь sen aabrьda exilexenь. Fiilьma xadaa 1939 onoi Leeninske yderte belen bolxo baina „Aleksaandr Neevski „geze fiilьmiin zurag bolbol 3-daxi haraa abtaza baina. Soveed kinomatoografiin istoorido ene xadaa negen ugaa jixe postanoovko bolno. Eneende 25 jixe dekoraaci beledxexe uşartai bolhon; Eneenhee egeel jixenь—XIII zuunai Noovo Goorod—plooşçadьtai,ceerkovyydtei, xudaldaanai riaaduudtai, Voolxov deegyyr xyyrgetei aixabtar jixe goorod bii boloo. Mylihen daidiin zurag abxiin tula, 30 miangan kvadraadna meetr plooşçadь deere iskyystvenne mylihөөr xuşagdanxai Çyycke nuurai sloozno dekraaca baiguulagdahan baigaa. Mylihen daidiin sceeniin xabaadagşadta 950 plaaşça, ybelei degel ba kaftaanuudiiji, 1250 samsanuud ba ymdenyydiiji, 1700 paar gutal ojohon, xeden miangan şlioomuud, meçei, xopii, şçiitenyyd, hyxenyyd,kinzaalnuudiiji beledxee.

„Aleksaandr Neevskiin"zurag abalga esestee xyreze baina. Byxii maassova sseenenь dyyrenxei şuxuu. Zakliyçiitelьne epizoo ainьşji zurag daxin abtanxai.Aleksaandr Neevski,daisaniiji ilahanaigaa hyyleer,Pskoov oşono.Kompoziitor Prokoopьjev fiilьmede myyzeke zoxioogoo.

Fiilьma baiguulxaar xydelmerileze baigaa kollektiiv bolbol zurag buulgalgiiji Aguu jixe Oktiaabriiin socialiis revoliyyciin 21 zilei oido dyyrgexe ujalga өehedtөө abba.

Istoriiçeske xydөөzestvenne fiilьma bolxo „Miinin ba Prozaarski" geze fiilьmiin scenaariin xydelmeri dyyrxee baina. Fiilьma bolbol xari gazarai ezemdegşedte oros aradai esergyy (XVII zuunai poolьsko interveence) temeseliiji xaruulna. Fiilьmiin zoxioolgodo tvoorçesko speciaalьna gryyppe xydelmerilene. Eneende oordento rezissoor Pydoovkin, rezissoor Doller, uran zoxioolşo Şkloovski, tereşelen konsylьtaanuud—XVII zuunai orosoi istooriin specialiistnuud —profeessornuud Leebedev ba Piçoota gegşed orohon baina.

SSSR-ei SNK-ei dergedexi kinomatoografiin xeregiiji erxielxe komiteed bolbol „Mosfiilьma" styydide ynete dokymeentiiji—soveed kinooperaatornuud Makasseejev ba Kaarьmenuudaar Ispaanida abtagdahan plioonko ygөө. Ene plioonko bolbol Ispaanida faşiis interveentnyydei vaarvarstviin arsaşagyi gerşe bolxo ba myn respyblikaanska vojeecyydei geroiizm tuxai poeema bololsono. Plioonko xada jixexen xydөөzestvenne dokymentaalьna fiilьma bolgogono. Fiilьmiin aavtornuud—Mixaiil Kolьcoov, rezissoor Esfirь Şyyb ba operaator Kaarmen. Teekstiinь M. Kolьcoov bişeze baina.

„Oppendeejemei Byle"scenaari bolbol anti faşiis suuta uran zoxioolşo Lioona Feixtvangeeriin roomanoor bişegdee. Ene kartiiniin buulgalga hajiin ydernyydte dyyrgegdexee baina.

„Mosfiilьmiin" speciaalьna laboratoorinuudaar, ton sloozno xydelmeri, Moskvaadaxi Ulaan plooşçadь deere bolhon iizkylьtyyrne paraad tuxai dokymentaalьna fiilьmiin zoxioolgiin xydelmeri jabaza baina.

Myn, „mosfiilьma bolbol soveed yxixybyydte, A. Tolstoin „Zolotoi Kliyçik" geze aldarta zoxiooloor, modon xyn Byraatiniin jabadal tuxai hamaaruulgiin yliger beledxeze baina. Scenaariin aavtor—uran zoxioolşo A. Tolstoi. „Zolotoi Kliyçiikiin" fiilьmada amidi aktioornuudhaa gadana, kyykelnyyd naadana. „Zolotoi Kliyçiikiin" rezissoor—aldarşahan „Noovo Gyliiver" geze kyykolьne fiilьmiin postanoovsçig —A. Ptyşkoo.

Styydiiin montaazna ceexte xojor fiilьmenyydei zoxioolgo dyyrgegdexenь: „Namag deere laagerь"—germaanska faşiizmda esergyy geroiiçeske temeselşed tuxai, Germaaniiin gaoijaata kommuniis paartiiin bojevoi podpoolьno xydelmeri tuxai ba „Çeestь"—tymer zamai traansport tuxai. „Mosfiilьm" bolbol eneentei xamta „Pooliuşko—Poolida", „Xaraaktertai" basagan" ba „Xyxiyy Moskvaa" geze gurban komeediiin zurag abalgiiji xexe baina.

„Pooliuşko-Poolida" gehen komeedi xadaa soveed zaluuşuudai baidalhaa abtana. Komeediiin geroi—traktoriistnuud ba kombainioornuud, demobilizoovanno tankiist, socialis pooliiin udaarniguud bolno. Natuurainь zurag abalga bolbol USSR-ei negen tyryy MTS—Gyyrьjevskede (Nikolaajevo (goorodoi şadar) xegdeze baina. Komeedide „Bajan beri" fiilьmeer zriitelьnyydte tanil bolhon kollektiiv xydelmerilze baina.

Xojordoxi komeediiin teemenь —Valentiina Xetagyyrovaagai uriaaitai xolbootoi, zaluu patrioouudai xydeleөө Komeediiin geroinь, davostooçno „xaraaktertai gan" bolno. Zyrxeligerelxeg, exe orondoөeriingөө xizaarta duralroiniin çertaa iime baina.

„Xyxiyy Moskvaa" komeediiin zurag abalga tyrgөөr jabana. Sostoliicodo zoriuulagene fiilьme bolbol Mygloeder yşөө jamar haixan tuxai, uitan xabşuu yllnyydei smeenede, byri haixan prospeektnyyd bii xo tuxai, SoveedyydeiDba bişed şingi Staalinska xiin iimenyyd ugaa jixeguulganuud urgaxa tuxai ruulxa baina.

Komeediiin byxii tri kaadranuudiinь abalganai ton sloozno, meetodyydeer abtahan b

Xariuusalgata redaaktor R. BIMBAAJEV.

KINOO TEAATRNUUDTA

Kinoo „Erdem"	Kinoo „Progress"
Zakliyçioonno	Sensaaciin yxel

Адрес редакции: город Улан-Удэ, Центросоюзная 19. Телефоны редакции: Отв. редактора 3 — 44, отв. секретаря 3 — 23, сельхозотдела 7 — 55 и промотдела 5 —07.

NKMP-oi tipograafi Glavliit 500